

รายละเอียดกระบวนวิชา 570721

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน แผนก ก และ แผนก ข

ปีการศึกษา 2555

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พฤษภาคม 2556

พย.ชช. 721 (570721) การปฏิบัติการประเมินภาวะสุขภาพและการรักษาโรคเบื้องต้น 3(0-12-0)
เงื่อนไขที่ต้องผ่านก่อน: พย.ชช. 701 (570701)

คำอธิบายลักษณะกระบวนวิชา

ฝึกปฏิบัติการประเมินภาวะสุขภาพและการรักษาโรคเบื้องต้น โดยการซักประวัติ ตรวจร่างกาย และวินิจฉัยแยกโรค การรักษาโรคเบื้องต้น การให้สุขศึกษา ช่วยเหลือฉุกเฉิน ส่งต่อ ทำหัตถการที่กำหนดตามมาตรฐานการปฏิบัติการรักษาโรคเบื้องต้น โดยประยุกต์ความรู้ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนมาใช้

วัตถุประสงค์กระบวนวิชา นักศึกษาสามารถ:

1. ประเมินภาวะสุขภาพตามมาตรฐานการปฏิบัติรักษาโรคเบื้องต้นโดยการซักประวัติ และตรวจร่างกายได้
2. วินิจฉัยแยกโรคและให้การรักษาโรคเบื้องต้นได้
3. ให้สุขศึกษาตามปัญหาสุขภาพได้
4. ให้การช่วยเหลือผู้ป่วยฉุกเฉินและสามารถส่งต่อได้
5. ทำหัตถการที่กำหนดตามมาตรฐานการปฏิบัติการรักษาโรคเบื้องต้นได้

เนื้อหากระบวนวิชา	ชั่วโมง	วัน/เดือน/ปี
หน่วยที่ 1 ปฐมนิเทศ	12	12-13 ธค.
หน่วยที่ 2 ฝึกปฏิบัติการประเมินสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยแยกโรค รักษาโรคเบื้องต้น ให้สุขศึกษา ทำหัตถการและช่วยเหลือส่งต่อ ณ หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิ	48	9 มค.-18 มค.
หน่วยที่ 3 ฝึกปฏิบัติการประเมินสุขภาพ การตรวจวินิจฉัยแยกโรค รักษาโรคเบื้องต้น ให้สุขศึกษา ทำหัตถการ ณ โรงพยาบาลชุมชน	110	23 มค.-15 กพ.
หน่วยที่ 4 นำเสนอกรณีศึกษา ผลการปฏิบัติงาน และประเมินผล	10	20-21 กพ.
รวม	180	

แหล่งฝึก ฝึกปฏิบัติงาน หน่วยบริการสุขภาพระดับปฐมภูมิและโรงพยาบาลชุมชน

การฝึกปฏิบัติงาน

1. การปฐมนิเทศ

1.1 การปฐมนิเทศก่อนออกฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติงาน การประเมินผล และเป็นกรอบทบทวนความรู้ในการตรวจร่างกาย การบันทึกและเขียนรายงาน ตลอดจนแนะนำแหล่งฝึกปฏิบัติงาน

1.2 การปฐมนิเทศ ณ แหล่งฝึกปฏิบัติงาน เพื่อให้ศึกษารู้อัจฉยานที่ อาจารย์นิเทศประจำแหล่งฝึก บุคลากร ระเบียบการทำงาน และอื่นๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการฝึกปฏิบัติงาน

2. ระยะเวลาการฝึกปฏิบัติงาน

2.1 เริ่มออกฝึกปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 9 มค.-15 กพ. 2556

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	หมายเหตุ
12-13 ธค. 55	ปฐมนิเทศ ที่คณะพยาบาลศาสตร์	
9-18 มค.56	ฝึกปฏิบัติที่รพ.สต.	เวลาฝึกปฏิบัติงานวันพุธ-ศุกร์ (08.00-17.00 น.)
23 มค.-15 กพ.56	ฝึกปฏิบัติ ที่โรงพยาบาลชุมชน	เวลาฝึกปฏิบัติงาน เวร BD (18.00-22.00 น.) เวลาฝึกปฏิบัติงานวันเสาร์หรืออาทิตย์ (8.00-16.00 น.)
หมายเหตุ นศ. ทุกคน ฝึกฯ เสาร์หรืออาทิตย์ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และขึ้นเวร BD 3 ครั้ง		

2.2 รายละเอียดการฝึกปฏิบัติงาน

2.2.1	ปฐมนิเทศกระบวนการวิชา ทบทวนความรู้ และเตรียมความพร้อม	12 ชั่วโมง
2.2.2	ฝึกปฏิบัติงาน ที่ รพ.สต. 6 วัน x 8 ชั่วโมง (พุธ-ศุกร์)	48 ชั่วโมง
2.2.3	ฝึกปฏิบัติที่โรงพยาบาลชุมชน 12 วัน ดังนี้	
	1) ฝึกปฏิบัติงาน OPD & ER (พุธ-ศุกร์) (12 วัน x 7 ชั่วโมง)	84 ชั่วโมง
	2) ฝึกปฏิบัติงานเวร BD (3 วัน x 4 ชั่วโมง)	12 ชั่วโมง
	3) ฝึกปฏิบัติงานวันเสาร์หรืออาทิตย์ (2 วัน X 7 ชั่วโมง)	14 ชั่วโมง
2.2.4	นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติงานและประเมินผลกระบวนการวิชา	10 ชั่วโมง
	รวม	180 ชั่วโมง

หมายเหตุ: ขณะฝึกปฏิบัติงานงานที่โรงพยาบาลชุมชนควรมีโอกาสออกให้บริการชุมชนร่วมกับฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ

3. ประสบการณ์การเรียนรู้

3.1 ประสบการณ์ที่ รพ.สต.

นศ. จะได้รับการฝึกปฏิบัติ การประเมินภาวะสุขภาพและการรักษาโรคเบื้องต้น การซักประวัติ ตรวจร่างกาย การวินิจฉัยแยกโรค การรักษาโรคเบื้องต้น การให้สุขศึกษา การช่วยเหลือฉุกเฉิน และส่งต่อ การทำหัตถการที่กำหนดตามมาตรฐานการปฏิบัติการรักษาโรคเบื้องต้น

3.2 ประสบการณ์ที่ รพ.ชุมชน

แผนกผู้ป่วยนอก

นศ. จะได้รับการฝึกปฏิบัติ การประเมินภาวะสุขภาพและการรักษาโรคเบื้องต้น การซักประวัติ ตรวจร่างกาย วินิจฉัยแยกโรค การรักษาโรคเบื้องต้น ให้สุขศึกษา ช่วยเหลือฉุกเฉิน ทำหัตถการที่กำหนดตามมาตรฐานการปฏิบัติการรักษาโรคเบื้องต้นและฝึกให้บริการในคลินิกต่างๆ

แผนกฉุกเฉิน, ห้องผ่าตัดเล็ก และ/หรือห้องคลอด

นศ. จะได้รับการฝึกปฏิบัติ การทำแผล การฉีดยาเฉพาะที่ การเย็บแผล (อย่างน้อย 5 ราย) การเลาะ cyst (อย่างน้อย 1 ราย) การทำ Incision & Drain (อย่างน้อย 1 ราย) การทำคลอด (ถ้ามี) นอกจากนี้ประสบการณ์อื่นๆ เช่น การทำ EKG การพ่นยา การให้สารน้ำทางหลอดเลือด การสวน ปัสสาวะ การช่วยเหลือภาวะฉุกเฉิน เช่น การล้างท้อง การช่วยปฏิบัติคืนชีพ การแก้ไขภาวะ shock การช่วยแพทย์ทำหัตถการต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้การดูแลของแพทย์และพยาบาลประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงาน

3.3 กรณีศึกษา

3.3.1 เลือกศึกษารายกรณีศึกษา (case study) จากแหล่งฝึก รพ.ชุมชน คนละ 1 ราย

3.3.2 นำเสนอ case study แก่บุคลากรในแหล่งฝึกปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ครั้ง โดยใช้องค์ความรู้ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และผลการวิจัยในการประเมินปัญหา การรักษา การพยาบาลและการช่วยเหลือ การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย ตลอดจนแนวทางการดูแลต่อเนื่องที่บ้าน ที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ วัฒนธรรมและความเชื่อของผู้ป่วยและครอบครัว (ตาม PC1)

3.4 การวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย (Discharge Planning)

วางแผนจำหน่ายผู้ป่วยที่เป็นกรณีศึกษา โดยติดตามดูแลผู้ป่วยตั้งแต่รับไว้เป็นคนไข้และอาจติดตามเยี่ยมบ้าน (Home visit) เพื่อติดตามภาวะสุขภาพหลังออกจากโรงพยาบาล โดยอาจติดตามเยี่ยมบ้านในเวลาหรือนอกเวลาราชการก็ได้ อย่างน้อย 1 ครั้ง กรณีที่ไม่สามารถติดตามเยี่ยมบ้านได้ เนื่องจากบ้านอยู่ไกลหรือการคมนาคมไม่สะดวก ให้เยี่ยมบ้านของนักศึกษารายอื่น หรือติดตามเยี่ยมพร้อมกับทีมดูแลสุขภาพที่บ้านของหน่วยงานที่ฝึกงานอยู่

3.5 การทำ Clinical Conference

โดยเลือก case ที่สนใจจากการตรวจรักษาที่ OPD หรือ ER หรือ case ที่ตามแพทย์ round คนละอย่างน้อย 1 ราย นำมาอภิปรายร่วมกันในกลุ่มนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนประจำแหล่งฝึกงาน

3.6 บันทึกรายงานการฝึกปฏิบัติงาน

3.6.1 บันทึกรายงานกรณีศึกษา 1 ราย พร้อมการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย (แบบบันทึก PC1)

3.6.2 บันทึกประสบการณ์ให้บริการรักษาโรคเบื้องต้น (แบบบันทึก PC2) จำนวน 30 ราย (พยายามเลือกบันทึก case หลากหลายระบบ) และการบันทึกสรุปประสบการณ์การให้บริการในแบบบันทึก PC3 เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาปริมาณงาน

หมายเหตุ: การบันทึกรายงานในข้อ 3.6 ขณะฝึกปฏิบัติ ณ รพ.ชุมชน ควรได้ผ่านการตรวจสอบ อาจารย์ผู้สอนประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงานก่อนส่งให้อาจารย์ผู้สอนของคณะฯ

3.7 การนำเสนอผลการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา และการประเมินผลกระบวนการวินิชา

3.7.1 สะท้อนความคิดเห็น (reflection) ในการฝึกปฏิบัติงานแก่แพทย์ พยาบาล และบุคคลากรที่รับผิดชอบ ณ แหล่งฝึกปฏิบัติงาน

3.7.2 นำเสนอผลการปฏิบัติงาน กรณีศึกษา และประเมินผลกระบวนการวินิชาที่แหล่งฝึกปฏิบัติงาน และที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4. การประเมินผล

4.1 ผู้ทำการประเมินผล

4.1.1 อาจารย์ผู้สอนทั้งแพทย์ และพยาบาลประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงาน

4.1.2 อาจารย์ผู้สอนจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

4.2 หัวข้อในการประเมินผล

4.2.1 การฝึกปฏิบัติงาน (ที่ รพ.สต.)	25%
ทักษะการปฏิบัติ	10
พฤติกรรมกรรมการฝึกปฏิบัติงาน	5
อภิปรายกรณีศึกษา	5
การบันทึกรายงาน	5
4.2.2 การฝึกปฏิบัติงาน รพช.	50%
ทักษะการปฏิบัติ (OPD & ER)	35
พฤติกรรมกรรมการฝึกปฏิบัติงาน	5
การนำเสนอกรณีศึกษาที่ รพช.	10
4.2.3 รายงาน	15%
รายงาน กรณีศึกษาและการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย	10
การบันทึก ประสบการณ์ (PC2)	5
4.2.4 นำเสนอกรณีศึกษาที่คณะฯ	10%

รวมคะแนน 100%

5. ความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ

5.1 อาจารย์ผู้สอนประจำแหล่งฝึกปฏิบัติงาน (แพทย์และพยาบาล)

5.1.1 สอนและควบคุมนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติงาน ให้บริการรักษาโรคเบื้องต้นและการให้บริการในแผนกฉุกเฉิน ห้องผ่าตัดเล็ก/ห้องคลอด

5.1.2 ให้คำปรึกษาในการซักประวัติ การตรวจร่างกาย การตรวจทางห้องปฏิบัติการ การวินิจฉัยโรค การรักษาและการดูแลผู้ป่วย

5.1.3 สอนข้างเตียง (teaching round) แก่นักศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์และทักษะในการให้บริการตรวจรักษาโรคเบื้องต้น

5.1.4 สอนและอภิปรายรายกรณี (clinical conference) แก่นศ.

5.1.5 สอน แนะนำ ให้คำปรึกษา และควบคุมการทำกรณีศึกษาและการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย

5.1.6 เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการอภิปรายกลุ่ม (group conference) แก่นศ.

5.1.7 รับรองผลการฝึกปฏิบัติงาน ในวันทีประสบการณ์การรักษาโรคเบื้องต้น (PC2)

5.1.8 ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน ด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) การตรวจรักษาโรคเบื้องต้น
- 2) การให้บริการที่แผนกฉุกเฉิน ห้องผ่าตัดเล็ก/ห้องคลอด
- 3) การนำเสนอกรณีศึกษา
- 4) การทำ clinical conference
- 5) พฤติกรรมการฝึกปฏิบัติงานที่ OPD และ ER

5.2 อาจารย์ผู้สอนจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

5.2.1 ประสานงานกับแหล่งฝึกปฏิบัติงาน

5.2.2 สอน แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเกี่ยวกับ การซักประวัติ การตรวจร่างกาย การวินิจฉัยแยกโรค การใช้ผลทางห้องปฏิบัติการในการวินิจฉัยโรค การรักษา ตลอดจนการใช้องค์ความรู้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและแนวคิดทฤษฎีทางการพยาบาล การบริการเวชปฏิบัติชุมชนขั้นสูงในการวางแผนให้การพยาบาลที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ตลอดจนการบันทึก รายงานให้ครอบคลุมและถูกต้อง รวมทั้งการสะท้อนความคิดและสรุปบทเรียนจากการฝึกปฏิบัติงาน แก่นักศึกษา

5.2.3 ให้คำปรึกษา แนะนำการทำกรณีศึกษาและการนำเสนอเพื่ออภิปรายกลุ่ม และอภิปรายการทำ discharge planning

5.2.4 ติดตามความก้าวหน้าในการฝึกปฏิบัติงาน

5.2.5 แก้ไขปัญหาในการฝึกปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

5.2.6 ร่วมรับฟังการอภิปรายกลุ่ม นำเสนอกรณีศึกษาที่คณะฯ

5.2.7 ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาร่วมกับอาจารย์ผู้สอนประจำแหล่งฝึกงาน